

SALAOJITUSHANKKEeseen RYHTYMINEN

Näkymä pelloilta?

MAANVILJELYN HAASTEITA SUOMESSA

- Kasvukauden lyhyys
- Lumen sulamisvesien runsaus
- Sadannan epätasainen jakautuminen kasvukaudella
- Sään ääri-ilmiöiden lisääntyminen
- Peltojen tasaisuus
- Peltojen huono vedenläpäisykyky
- Turve- ja savimaiden runsaus

Arviolta vain noin 15% pelloistamme voidaan viljellä ilman ojitusta

Epäsuotuisista olosuhteista huolimatta Suomessa
on onnistuttu rakentamaan lähes omavarainen
maataloustuotanto.

Sitä varten rakennetut maankuivatusjärjestelmät
ovat osa yhteiskuntamme perusinfrastruktuuria.

HAASTEITA SILTI RIITTÄÄ

Raskaiden koneiden
käyttö vaatii
hyväkuntoisen pellon

Pellon tiivistyminen
heikentää kasvien kasvua
ja pellon vesitaloutta

Toimiva kuivatus
vähentää tiivistymisriskiä

Ilmastonmuutos vaikuttaa vuotuiseen
sadantaan ja valuntaan

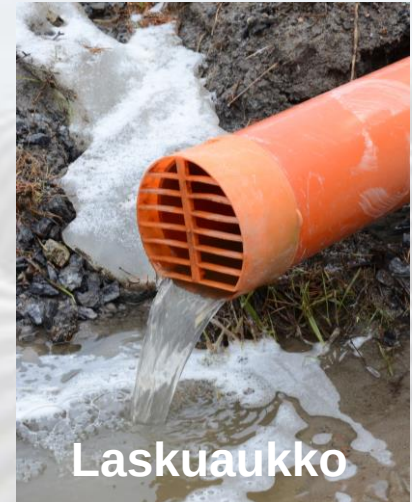

Toimiva kuivatus on tärkeä tekijä
muutokseen sopeutumisessa

TOIMIVA KUIVATUS

- Mahdollistaa koko kasvukauden hyödyntämisen
 - helpottaa peltotöiden ajoittamista
- Ylläpitää maan hyvää rakennetta
 - estää maan tiivistymistä
 - edistää roudan ja kuivumisen aiheuttamien halkeamien syntymistä
 - mahdollistaa juurten hyvän kasvun
 - mahdollistaa makrohuokosia synnyttävien lierojen esiintymisen
- Tehostaa tuotantopanosten käyttöä
 - johtaa kustannusten säästöön

PERUSKUIVATUS

Peruskuivatuksella luodaan edellytykset paikalliskuivatukselle

- riittävä ojasyvyys peltojen kuivavaraa varten
- riittävä poikkileikkaus tarvittavaa vedenjohtokykyä varten

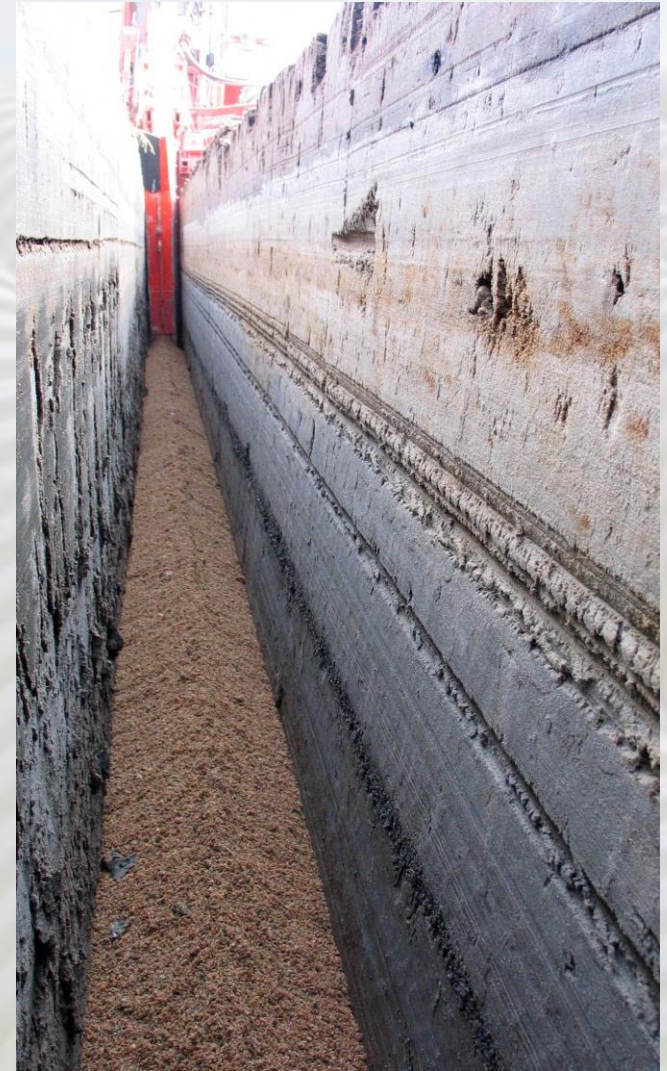

Hyvällä peruskuivatuksella vältetään myös tulvia

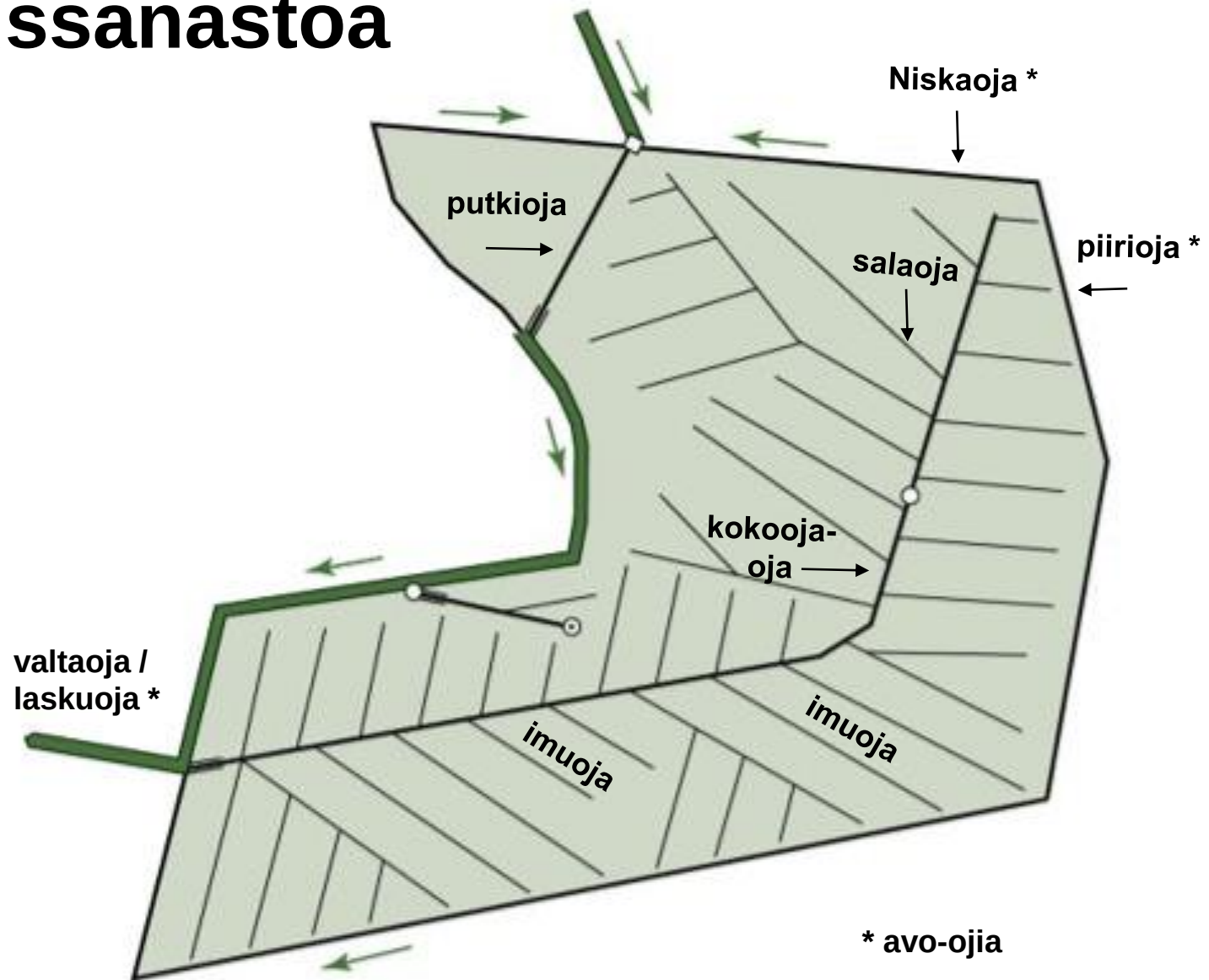

PAIKALLISKUIVATUS

- salaojitus
(ensi-, täydennys- ja uusintaojitus)
- avo-ojitus (sarkaojat)
- pellon pinnan muotoilu
- piiri- ja niskaojat

Salaojitussanastoa

Kuivatusongelmia / salaojitus epäkunnossa

**Vanha salaojitus epäkunnossa,
tai liian harva ojaväli**

SALAOJAYHDISTYS
Täcdikningsföreningen
www.salaojayhdistys.fi

LUOKO RY

MILLOIN SALAOJITUS ON TARPEEN?

- Kun avo-ojitettu pelto halutaan salaojittaa peltotöiden helpottamiseksi ja kuivatustilan parantamiseksi
- Kun salaojitettu pelto on liian märkä
 - ✓ liian harva ojaväli
 - ✓ salaojasto liian lähellä maanpintaa
 - ✓ liettyminen ja ruoste-esiintymät ym.

SALAOJITUS VOI OLLA

- ensisalaojitus, kun salaojitetaan avo-ojitettu pelto tai uudisraivio
- uusintaojitus, kun jo salaojitettu pelto salaojitetaan kokonaan uudelleen
- täydennysojitus, kun lisätään vanhojen ojien väliin uusia oja
- salaojien korjaus johtuen yhdyskuntarakentamisesta (tiet, radat, putkilinjat jne.)

MITÄ SALAOJITAMINEN ON?

Salaojituksen tavoitteena on johtaa liiallinen vesi pois pellostä laskemalla pohjaveden pintaa

Salaojitus toteutetaan asettamalla maan alle rei'itettyjä salaojaputkia, joihin vesi tihkuu ympäröivästä maasta ja joita pitkin se virtaa pois pellostä

MITÄ SALAOJITTAMINEN ON?

Salaojasto käsittää imuojat, kokoojaojan ja kaivot.

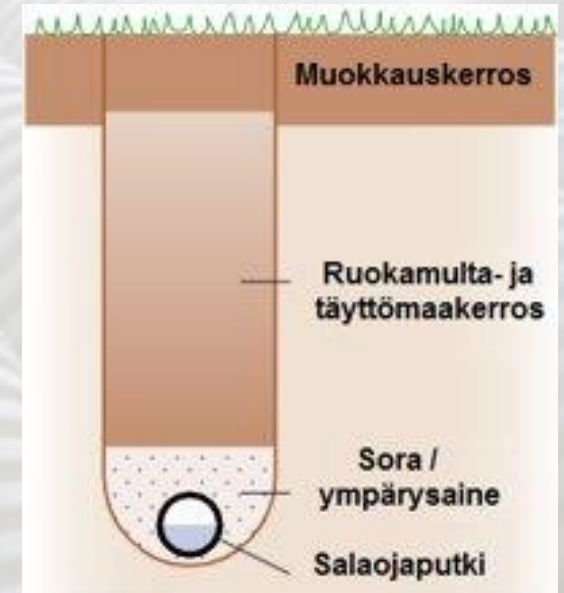
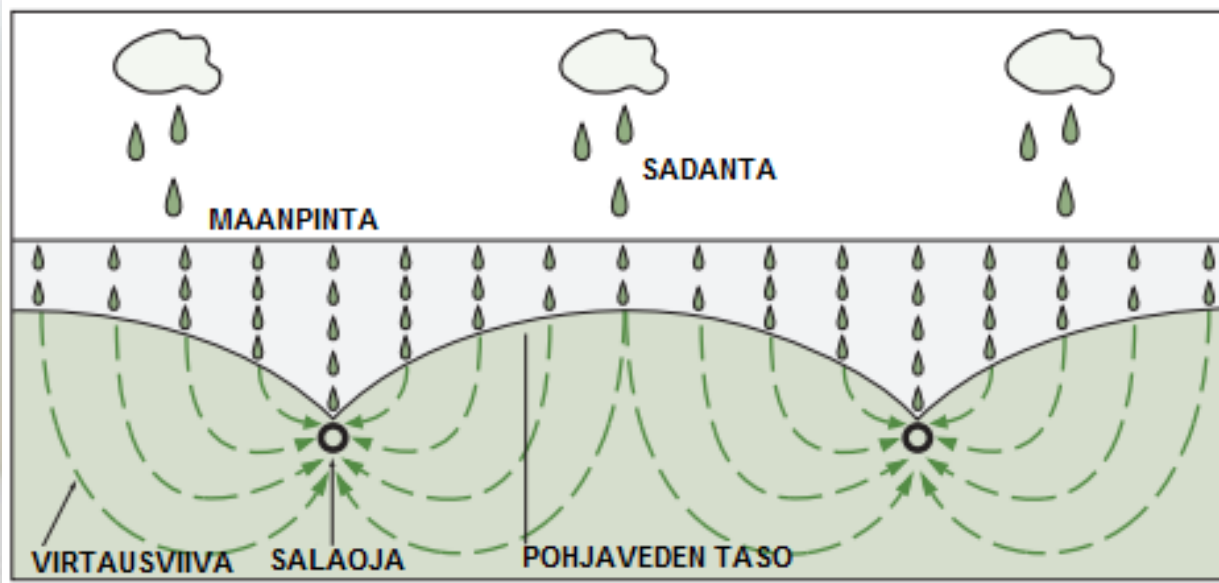
Imuojat hoitavat pellon kuivatuksen ja ne liitetään kokoojaojaan.

Kokoojaoja johtaa salaojaston vedet laskuojaan.

Erityyppisiä kaivoja asennetaan mm. niskaojiin, taite- ja tarkastuskohtiin sekä säätösalaojitettaessa.

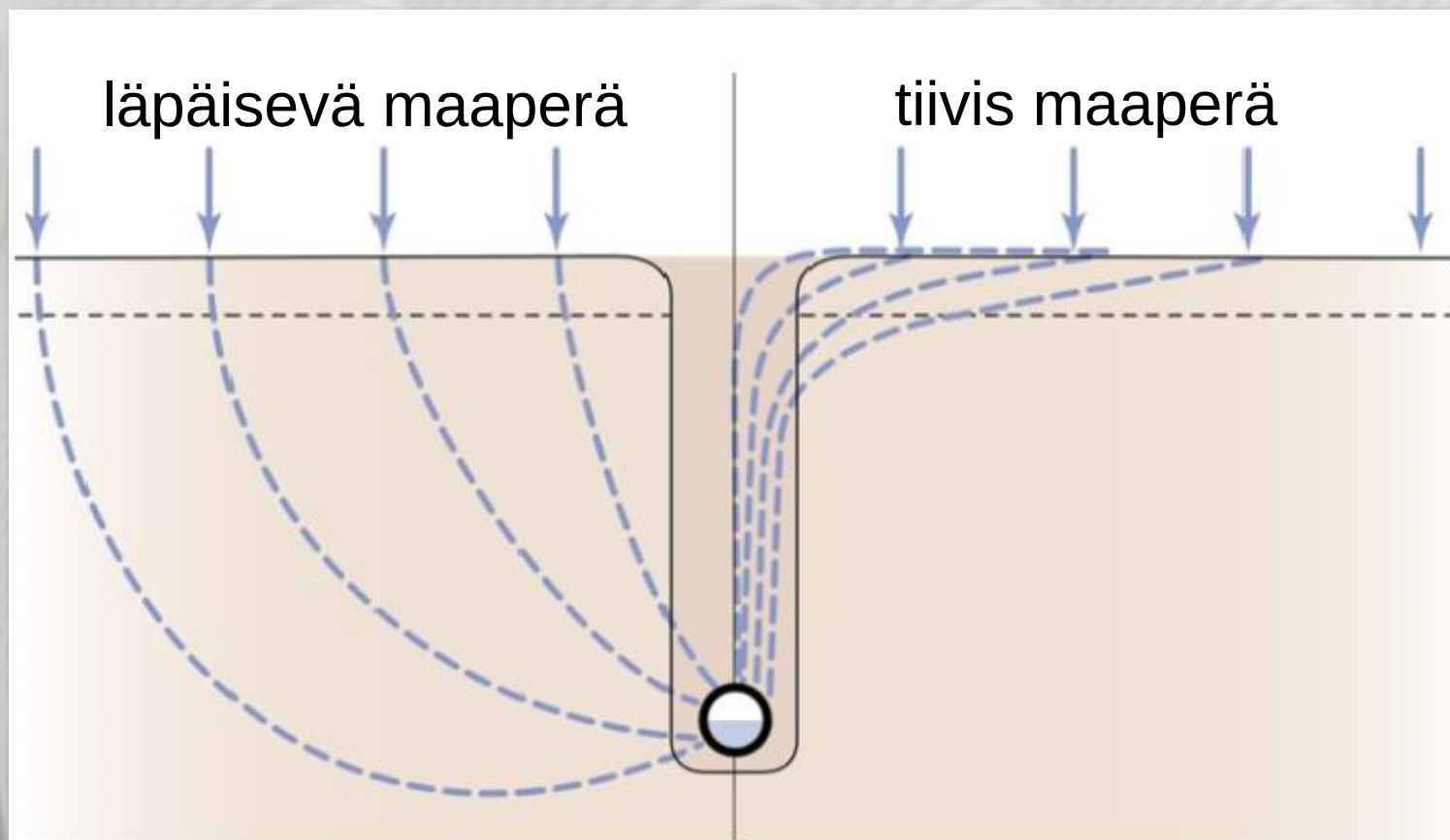
MITÄ SALAOJITTAMINEN ON?

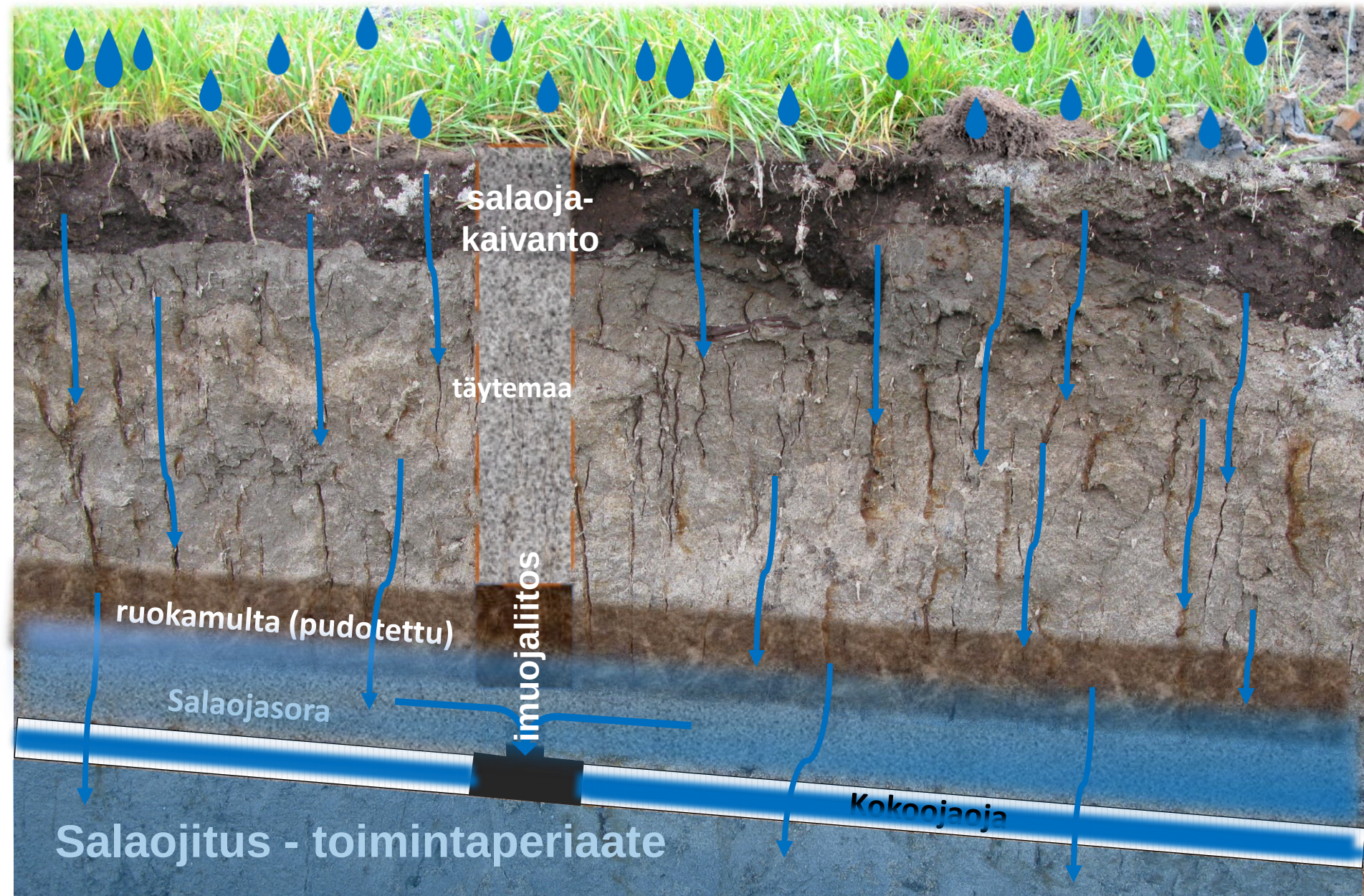

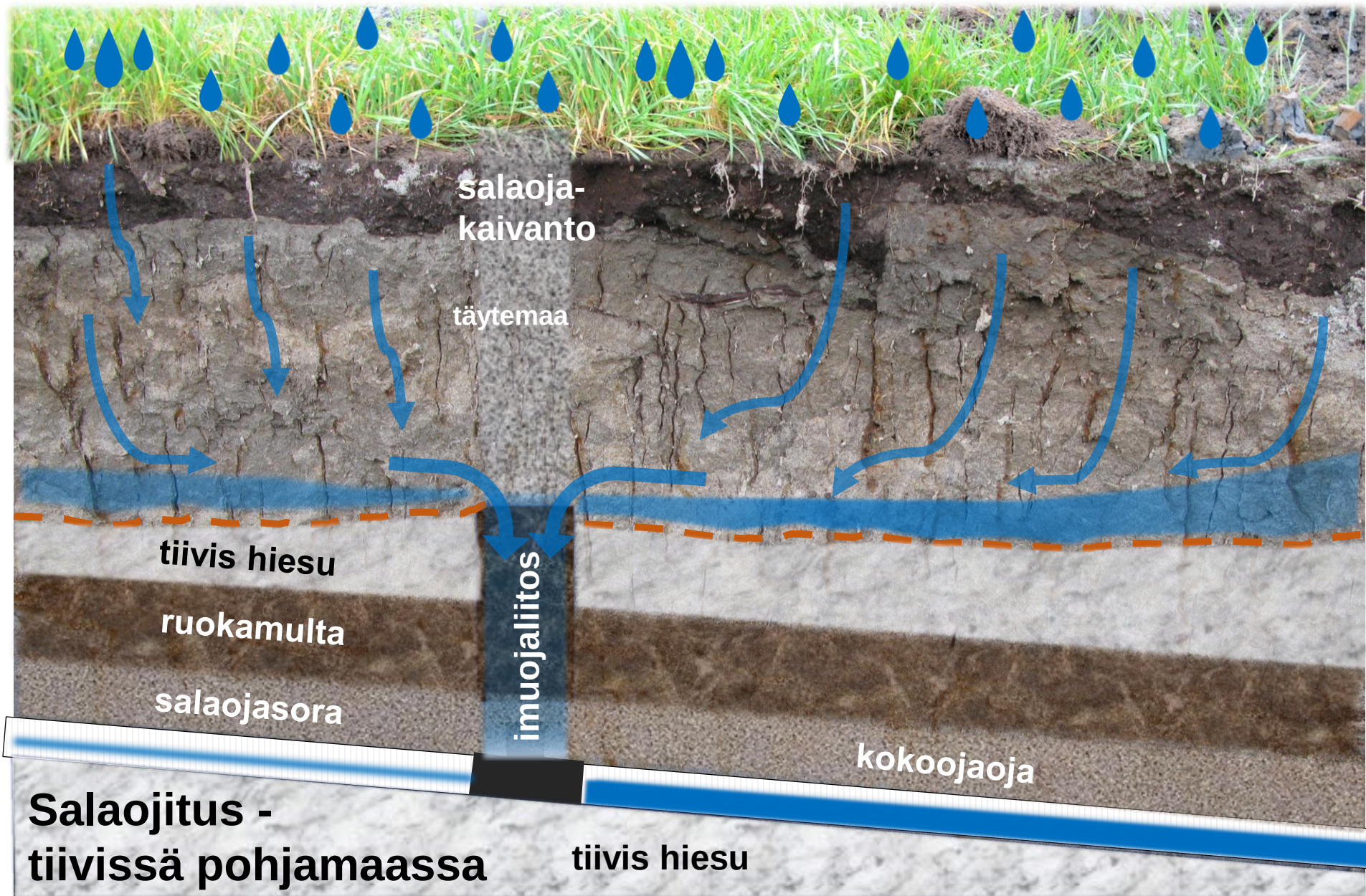
Poikkileikkaus veden virtauksesta
salaojaputkeen hyvin vettä
läpäisevässä maaperässä

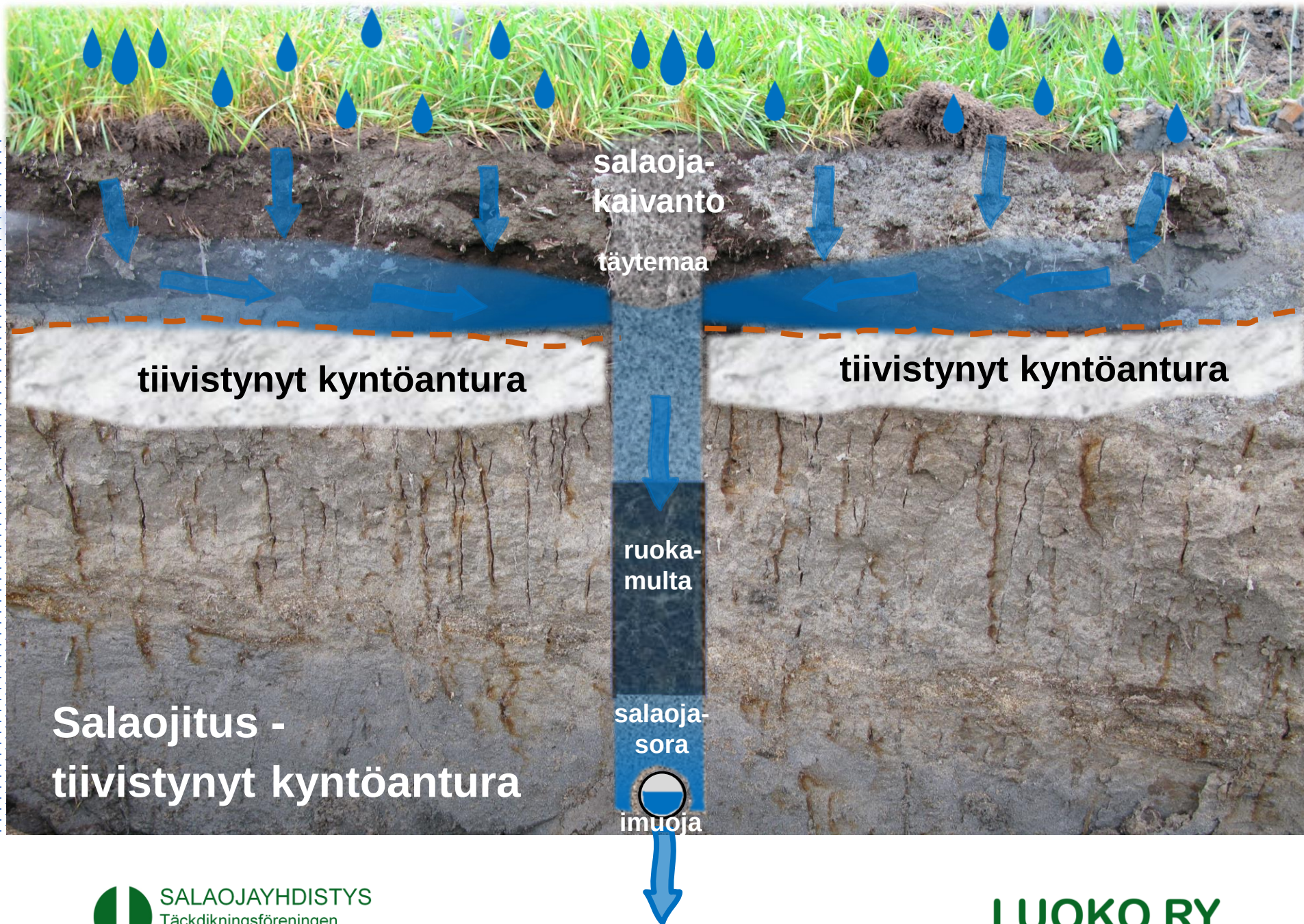
Salaojakaivannon
poikkileikkaus

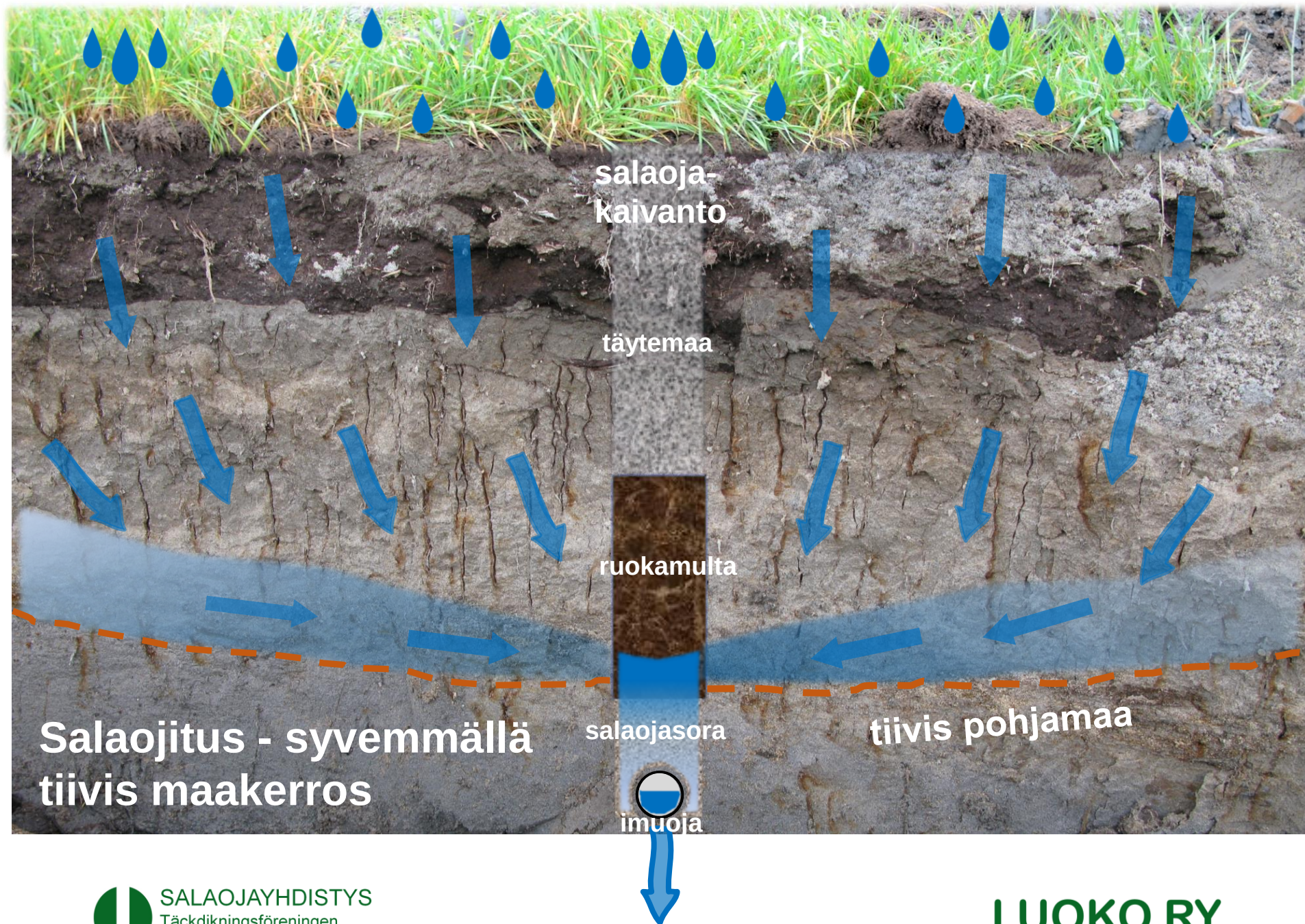
MAAPERÄN RAKENTEEN VAIKUTUS VEDEN VIRTAUKSEEN

SALAOJAYHDISTYS
Täckdikningsföreningen
www.salaojayhdistys.fi

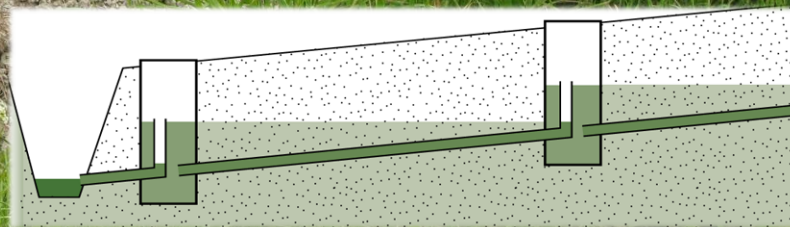
LUOKO RY

Säätösalaojitus ja altakastelu

Säätösalaojituksessa säädetään pelloilta tulevaa salaojavaluntaa säätökaivoihin asennettujen padotuslaitteiden avulla

Kun salaojien kautta johdetaan lisävettä maaperään, puhutaan altakastelusta

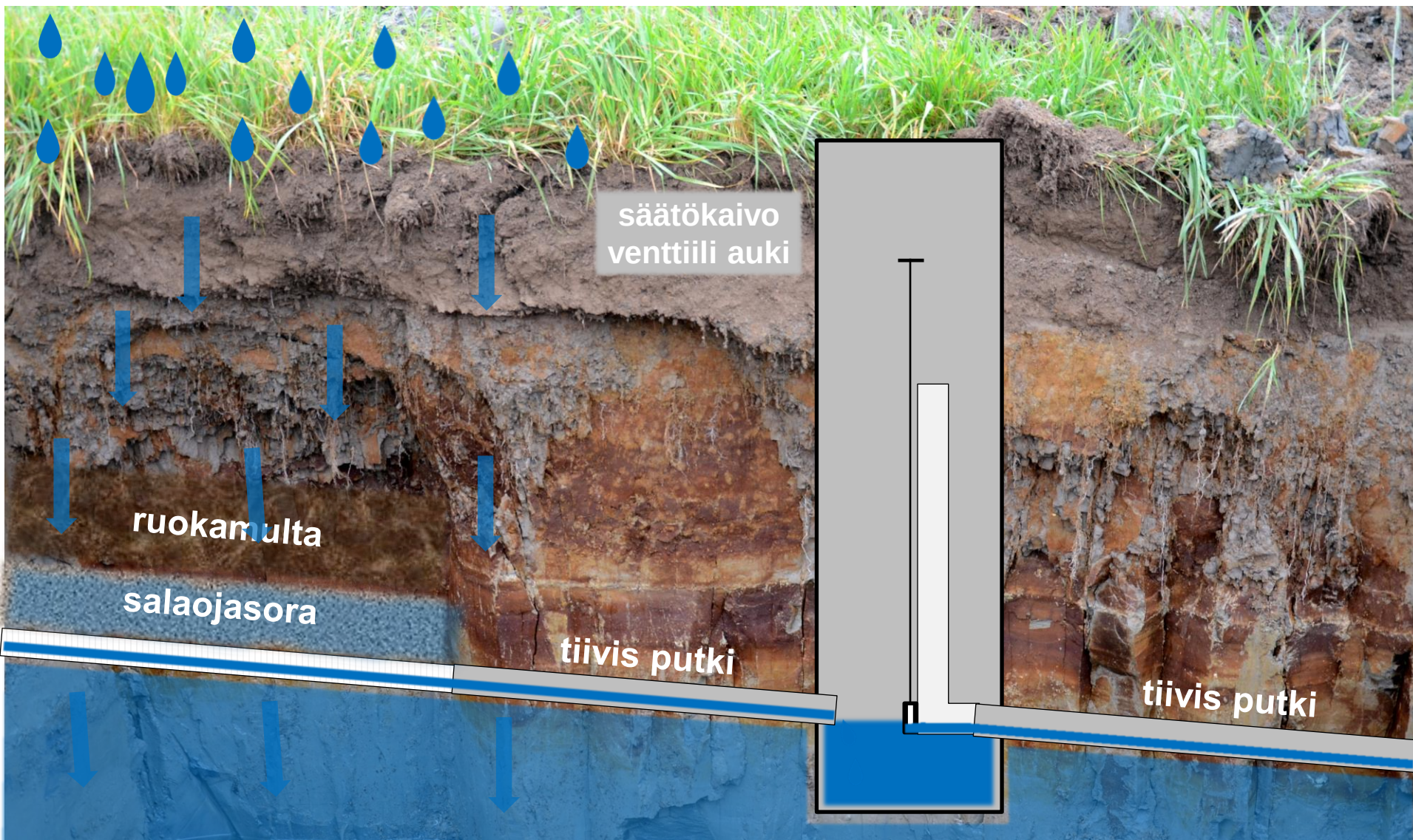
Säätösalaojitus ja altakastelu soveltuvat parhaiten tasaisille ja hyvin vettä läpäiseville pelloille

Pitkien kuivien ajanjaksojen yleistyessä säätösalaojituksen ja altakastelun merkitys korostuu

Säätösalaojituksen hyödyt maanviljelyksessä

- Veden varastoinnilla ja altakastelulla voidaan säädellä pellon vesitaloutta.
- Ravinnehuuhtoumat vähenevät (nitraattityppi pelkistyy typpikaasuksi).
- Happamuuden muodostuminen ja metalliyhdisteiden huuhtoutuminen happamilla sulfaattimailla vähenevät. Mahdollista huuhtoutumista voidaan ajallisesti tasoittaa.
- Turvemaiden painuminen ja orgaanisen aineksen hajoaminen hidastuvat.
- Kasvihuonekaasupäästöt turvemailla vähenevät.
- Ruostetta syntyy vähemmän.

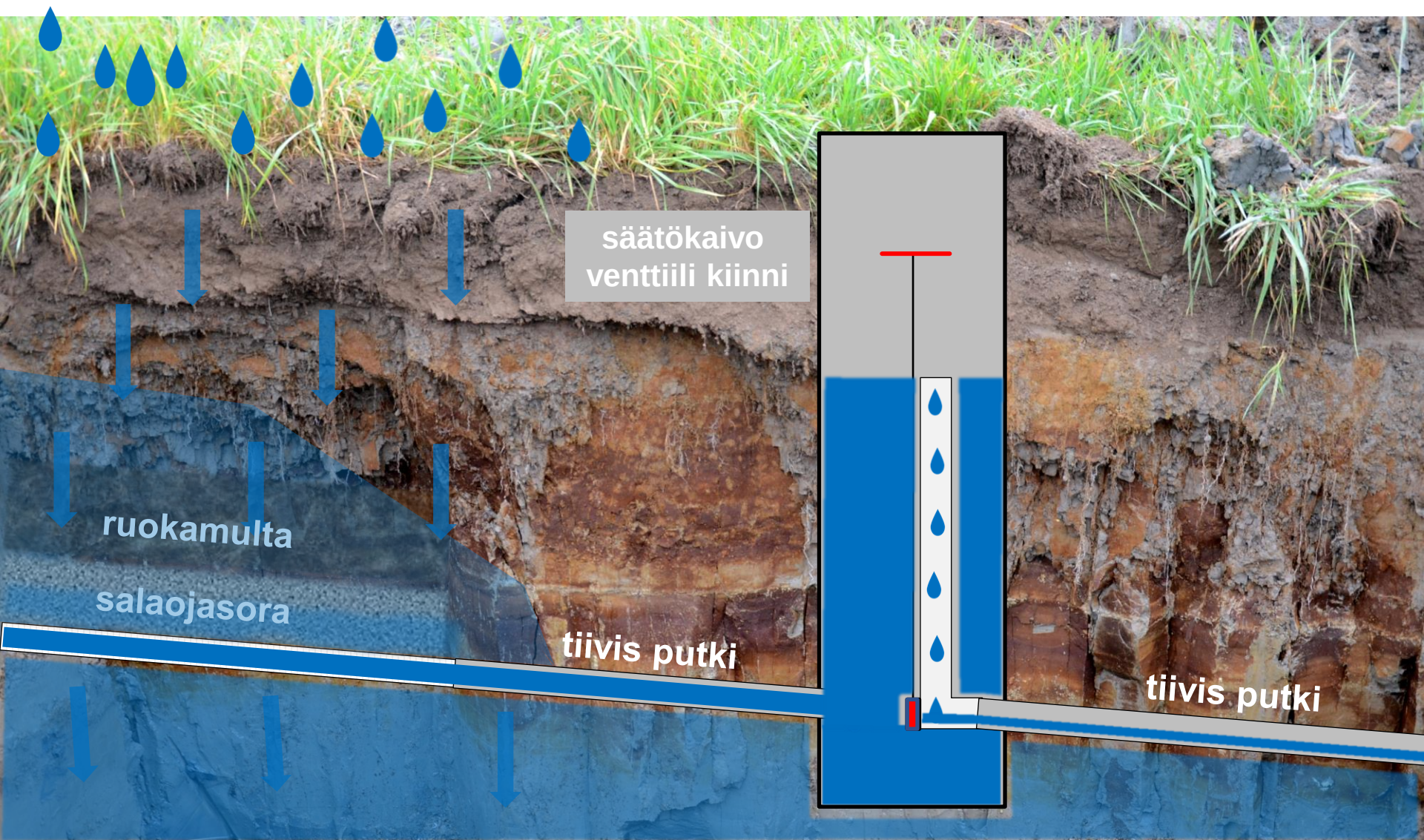

Salaojitus + säättösalaojituskaivo - läpäisevä maalaji

SALAOJAYHDISTYS
Täckdikningsföreningen
www.salaojayhdistys.fi

LUOKO RY

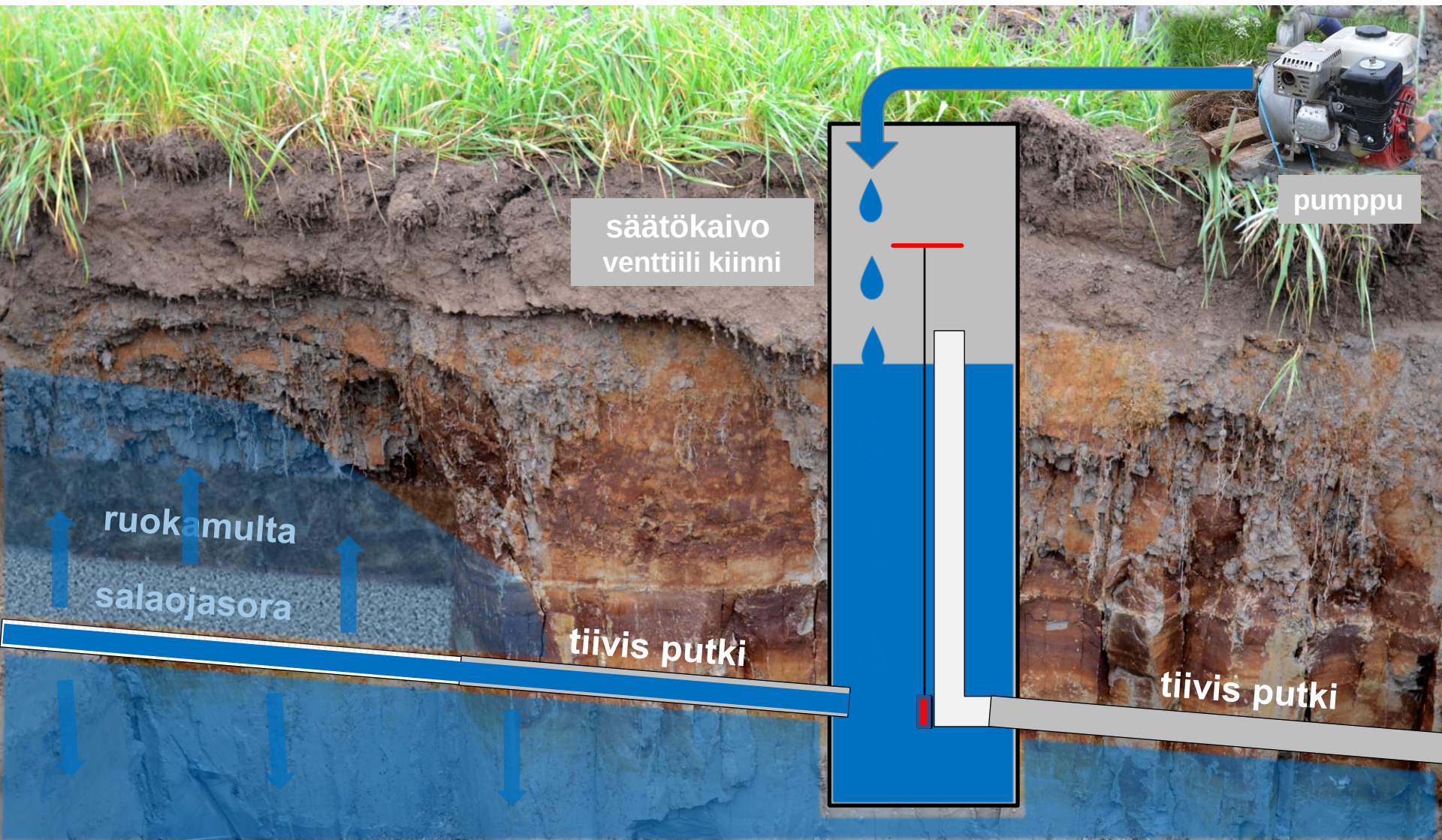

Säätösalaajitus - läpäisevä maalaji

SALAOJAYHDISTYS
Täckdikningsföreningen
www.salaojayhdistys.fi

LUOKO RY

Säätösalaajitus + altakastelu - läpäisevä maalaji

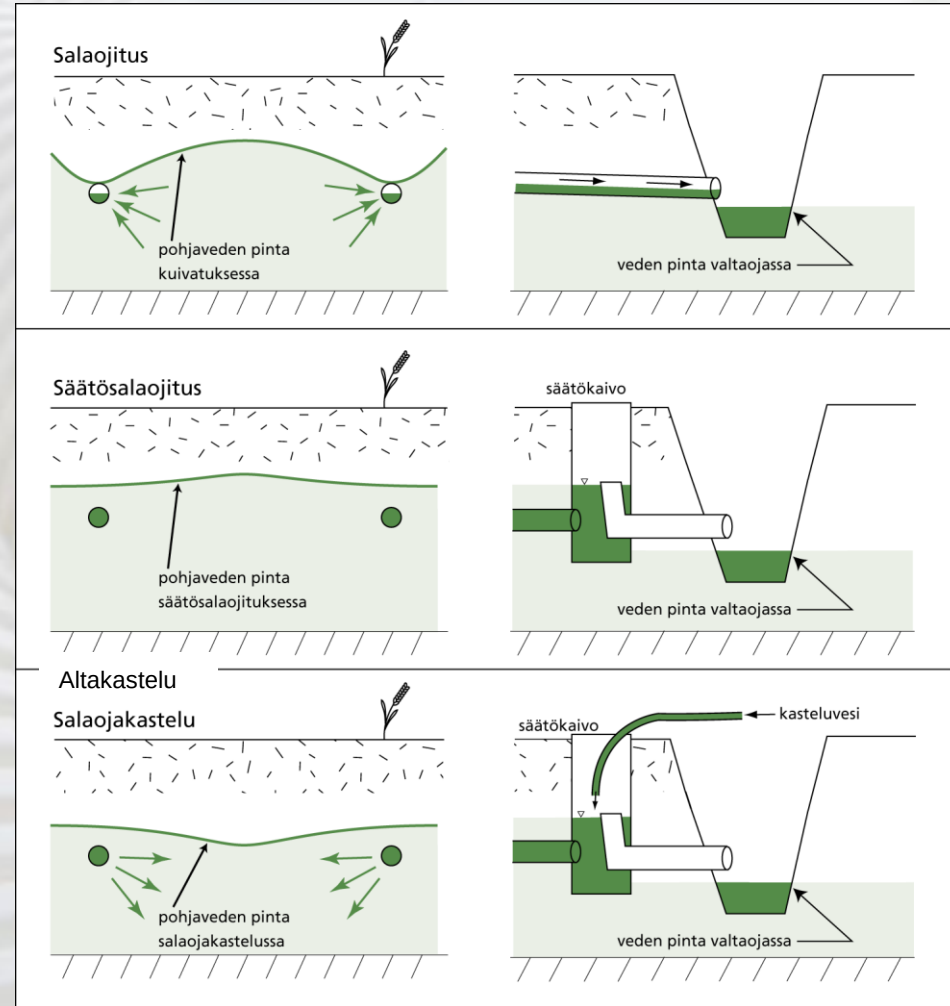

SALAOJAYHDISTYS
Täckdikningsföreningen
www.salaojayhdistys.fi

LUOKO RY

SÄÄTÖSALAOJITUKSEN JA ALTAKASTELUN EDELLYTYKSET

- Maa hyvin läpäisevää:
hieno hietta ja sitä
karkeammat maalajit
- Salaojien alapuolella huonosti
vettä läpäisevä maakerros
- Pellon kaltevuus enintään
2 % säätösalojituksessa
- Pellon kaltevuus enintään
1 % altakastelussa
- Tavanomaista tiheämpi ojaväli

SALAOJITUKSEN HYÖDYT 1/2

- Luo pellolle hyvät kasvuolosuhteet ja nostaa satotasoa
- Tehollinen peltopinta-ala kasvaa 10-25 %
- Lohkokuvio paranee
 - Päistehaitta vähenee
 - Työmenekki vähenee
- Parantaa maan rakennetta
- Vähentää ravinne- ja kiintoainehuuhtoumia

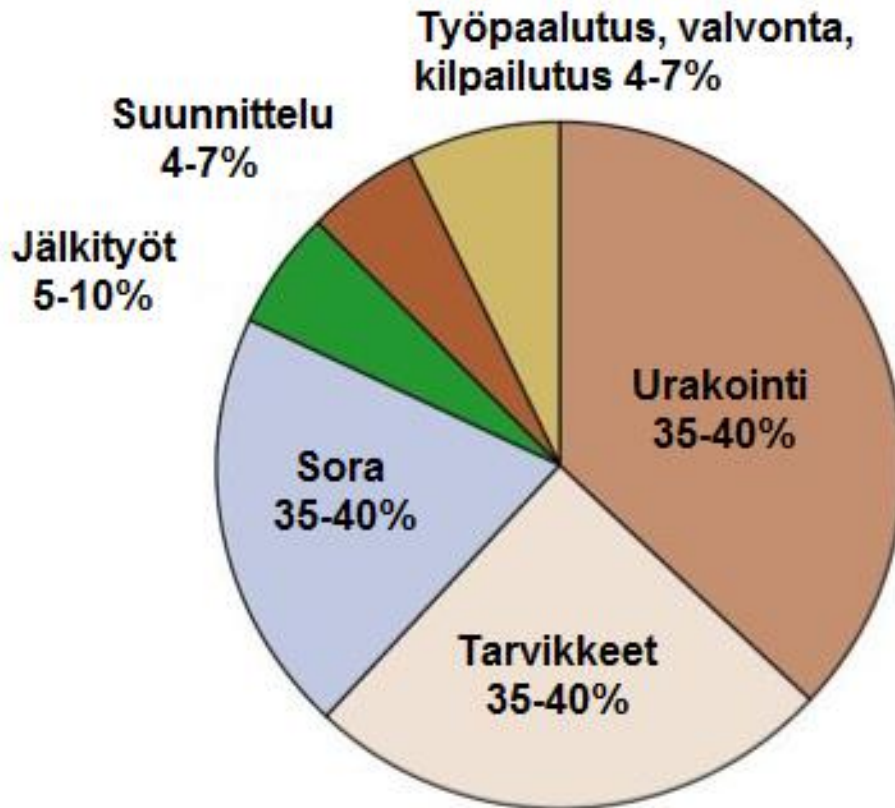

SALAOJITUKSEN HYÖDYT 2/2

- Salaojitetulla pellolla kasvukausi on pidempi ja pelto kuivuu tasaisemmin
- ➔ Mahdollistaa aikaisemman kylvön ja myöhäisemmän puinnin.
- ➔ Antaa enemmän liikkumavaraa peltotöiden suorittamisen ajankohtaan
- Avo-ojien kunnossapitotyöt jäävät pois

SALAOJITUKSEN KUSTANNUKSET

Salaojituksen kustannukset ovat 3000-4000 € / ha (alv 0%)

Kokonaiskustannuksiin vaikuttavat mm. pellon maalaji, soran hinta ja määrä

SALAOJITUKSEEN MYÖNNETTÄVÄ TUKI

Viljelijä voi saada
salaojitukseen
investointitukea

35 % salaojitukselle
40 % säätösalaojitukselle (2020)

Tuen saanti edellyttää,
että salaojituksesta on
tehty suunnitelma

Suunnitelmakartta
Suunnitelmaselostus
Työselostus
Kustannusarvio

Tuki haetaan ELY-keskukselta

Lisätietoa: <https://www.salaojayhdistys.fi/fi/rahoitus/>
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190262>

SALAOJITUSPROJEKTIN ETENEMINEN

**Suunnittelijan
valinta ja
työn tilaaminen**

**Rahoitus -
Investointituen
hakeminen**

**Urakoitsijan
valinta**

**Avo-ojien
(sarkaojien)
täyttö ja
viimeistelytyö**

**Toteutus ja
valvonta**

Työmaapaalutus

**Toteutus-
aikataulu**

**Valmistumis-
todistus**

**Maksatuksen
hakeminen**

Viljelijän on tärkeää osallistua ojituksen kaikkiin vaiheisiin suunnittelun alusta lopputarkastukseen asti

Näin viljelijä varmistaa, että niin salaojituksen suunnittelijalla kuin urakoitsijallakin on käytössään paras mahdollinen paikallistuntemus pellon olosuhteista

Toimittajat

Rainer Rosendahl, Heli Heikkilä

Videot, animaatiot ja kuvat

Rainer Rosendahl

Tuottajat

Luonnonhoidon koulutusyhdistys, Luoko ry
Salaojayhdistys ry

Rahoittaja

Salaojituksen tukisäätiö sr

Oppimateriaali julkaistu 14.4.2020

Diasarjojen käyttö opetustarkoituksiin ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin
on sallittua, kunhan lähde mainitaan

YHTEYSTIEDOT

Salaojayhdistys ry

Simonkatu 12 A 11

00100 Helsinki

puh. 09-694 2100

www.salaojayhdistys.fi

salaojayhdistys@salaojayhdistys.fi

LUOKO RY

Luonnonhoidon

koulutusyhdistys, Luoko ry

Simonkatu 12 A 11

00100 Helsinki

puh. 09-694 2100

Salaojituksen
Tukisäätiö sr

Salaojituksen tukisäätiö

Simonkatu 12 B 25

00100 Helsinki

Puh: 050 4059478

www.tukisaatio.fi